

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

•Kmetovalec• izbaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 32 K, na $\frac{1}{2}$ strani 16 K, na $\frac{1}{4}$ strani 10 K in na $\frac{1}{8}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 4. V Ljubljani, 28. februarija 1901. Leto XVIII.

Obseg: Mehurji na konjskih nogah. — Vzrok slabe češpljeve letine. — Braziljske velike vrtno jagode. — Gnojenje vinogradov. — Zakaj vidimo toliko praznih čebelnjakov. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Mehurji na konjskih nogah.

Na različnih členih opazimo majhne, kakor oreh debele otekline; te bule nastajajo na ta način, da se kožica (gožva), ki obdaja člene, napolni s členovim mazilom (s sklepno sluzjo). Podoba 7. kaže zdrav člen v preseku, in sicer je *a* členova kožica, *b* členova duplina z mazilom in *c* sta konca členovih kostij. Podoba 8. pa kaže bolan tak člen, in sicer znači *a* členovo kožico, ki je na desni strani močno vzbuhnjena, *b* členovo duplino z mazilom, *d* je pa bula, napolnjena z mazilom. Večkrat se tudi kitna nožnica napolni s tekočino, kar tudi mehurje na nogah imenujemo. Ti mehurji se nahajajo skoraj izključno samo pri konju; le semintja se kažejo tudi pri delavnih volih.

Vzroki. Mlada, mehkužna in zlasti živina s slabimi členi ima posebno nagnjenost k ti bolezni; ta nagnjenost se pa še poveča, ako se živina predobro krmí in mnogo v hlevu stoji. Sicer pa utegne te mehurje vse napraviti, kar člene in kite draži, da se vnamejo. Ako konj zdrsné, ako napačno stopi ali nerodno skoči, se pretegnejo kite in členi ter se vnamejo, kar povzroči mehurje na nogah. Velika napaka je tudi, če se premladi živini naklada preveč dela. Ako hočeš svojega konja ohraniti brez napake, ne nakladaj mu v prvi mladosti preveč dela. Pregrehe, ki se zakrivijo na mladi živini, se nikdar več ne dádo popraviti. Mehurji na nogah nastaneje polagoma, ali se pa kot nasledki vnetja členov in kitnih nožnic hitro prikažejo.

Znamenja. Okoli člena ali kitne nožnice opazimo okrogle (včasih tudi podolgaste), s tekočino napolnjene, mehke, večjidel mrzle in neboleče, natanko

omejene otekline. (Glej podobo 9. pri *a* in *b*.) Take mrzle otekline ne povzročajo šepanja. Kadar so pa ti mehurji frišni, gorki in boleči, takrat pa živina šepa, ali pa vsaj nekoliko bolj previdno hodi. Ako so mehurji nastali po teškem delu, izgubi se kmalu bolečina in šepanje; vendar pa otekline ostane. Členovi mehurji so okrogli, oni kitnih nožnic pa podolgasti. Ako na otekline pritisnemo prst, izteče tekočina iz ene strani na drugo. Mrzli in neboleči mehurji se navadno malo izpreminjajo, poleti se pri obilnem delu malo povečajo, pozimi in sploh pri manjšem delu pa malo splahnejo. Včasih se pa v gožvi napravi nova tkanina, mehurji se izdatno povečajo in povzročajo šepanje. Mehurji na nogah se največkrat in najrajši prikažejo na vsaki strani bicljevega člena; tu opazimo na vsako stran eno, debelemu orehu podobno, bolečo ali nebolečo otekline. Na skočnem členu se nahajajo mehurji večkrat na znotranji kakor na zunanji strani. Na kolenu sprednje noge dosežejo mehurji velikost gosjega jajca in imajo okroglasto ali podolgasto podobo. Mehurje na nogah razločujemo v frišne, vnetljive, ki so se šele prikazali in povzročaje šepanje, in v zastarele, neboleče.

Navadno mehurji na nogah niso nevarni; šepanje povzročajo le frišni in vnetljivi mehurji. Vendar se konjski kupci teh mehurjev ogibljejo, ker jim naznanjajo slabe noge. Pri hudem in silnem delu se zastareli mehurji večkrat vnemó, v gožvi se napravi nova tkanina in včasih zaraditega ves člen odreveni. Navadno pa zastareli mehurji vedno enaki ostanejo, ki živine nikakor ne nadlegujejo; mehurji žalijo oči in so napaka lepega konja. Ako se pri žrebetih, ki niso bili še vpreženi, na nogah prikažejo mehurji, je to

vedno slabo znamenje; taka žrebeta imajo slabe noge in ne bodo nikdar dobri konji. Pri nakupu se moramo takih žrebet vedno ogibati.

Pri ozdravljanju moramo najprej skrbeti za počitek in za zadostno nasteljo. Pri vnetljivih mehurjih rabimo od začetka prav pridno hladilne reči; v ta namen pokladamo na nogo mrzle ovitke, nogo pa izpiramo z mrzlo vodo ali pa postavljamo konja v vodo. Mrzli obkladki se prav priprosto devljejo na noge kakor kaže podoba 10. Okol noge se namreč ovijejo cunjje, ki se primerno pritrdijo, na pr. z motvozom ali s slamo, ter se pogostoma polivajo z mrzlo vodo.

Ko se je vnetje izgubilo in sploh pri vseh zastarelih mehurjih povijamo nogo prav trdo s povojem. V to svrhu se kupijo posebne nogavice, kakršne kaže

podoba 11. Da je na buli pritisk močnejši, se tamkaj nogovica podloži s predivom, kakor kaže črka *a* na podobi 11. Povoja pa ne smemo dalj časa puščati na nogi, kakor četrte ure; vsak dan to lahko večkrat ponavljamo. Dobro zdravilo je tudi žveplena kislina; vzame se del žveplene kisline na 12 delov vode, in ta tekočina se vsak dan po dvakrat vmencava v mehurje. Jodovo mazilo se tudi večkrat z dobrim uspehom rabi. Zastarele mehurje peremo večkrat z lugom ali z milnico; to pa se mora dalj časa ponavljati, ako hočemo imeti kaj uspeha. V zastarele mehurje tudi vmencavamo ostra zdravila (del španskih muh in tri dele terpentina zmešamo z mastjo v mazilo), ali jih še celó žgemo z razbeljenim železom. Kmetovalcem samim moremo glede zdravljenja mehurjev priporočati le tole: Novo nastale, vnetljive in boleče mehurje obkladajte prav pridno z mrzlimi obkladki, zastarele, neboleče mehurje pa pustite pri miru, ker konja ne nadlegujejo, ali pa pokličite zvedenega živinozdravnika.

Vzrok slabe češpljeve letine.

Dandanes večkrat slišimo tožbe, da češplje tolikrat nočejo obrodit. Tožnega srca se marsikak starejši sadjar spominja prejšnjih časov, ko je bilo pravo veselje, v jesenskih mesecih sprehajati se pod obloženimi, po težu sadja šibečimi se drevesi. Skoraj vsako leto ali vsaj vsako drugo leto je bilo češpelj, in ne le

mlada, čvrsta drevesa, marveč tudi starejša so bila po vseh krajih, v hladnih in toplejših legah, čisto posuta z višnjevim plodovi. Kako pa dandanašnji? Češpljeva drevesa nečejo več prav roditi. Po mnogih slabih letinah pride šele zopet eno češpljevo leto, kar je toliko bolj čudno, ker se skoraj vsako leto vkljub premenljivim vremenskim razmeram sadni popki večinoma polno razvijejo.

Vzrokov slabim češpljevim letinam je več; najvažnejši so ti-le:

V prvi vrsti pridejo v poštev neugodne vremenske

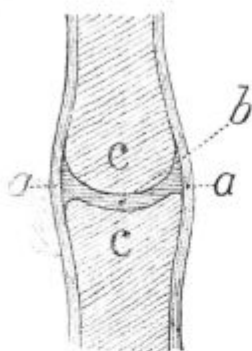
razmere zadnjega časa, ker vlažno, mrzlo, megleno vreme in slana škodljivo vplivata na prvi cvet češpljevih dreves in ga dostikrat popolnoma uničita; neugodno vreme je torej poglaviti vzrok slabih

češpljevih letin kakor tudi pri drugem sadnem drevju in v vinogradih. Semkaj je računati tudi pogosto točo, ki ne uničuje le sadje, temveč tudi drevje tako poškoduje, da več let ne more prav roditi, ali da celo mnogo dreves popolnoma odmrje. To se zlasti zgodi, ako po takem nesrečnem letu v dobi, ko drevje miruje, sadjarjeva roka drevju ne pomaga s previdnim pomlajevanjem in s prikrajševanjem v poznejših letih.

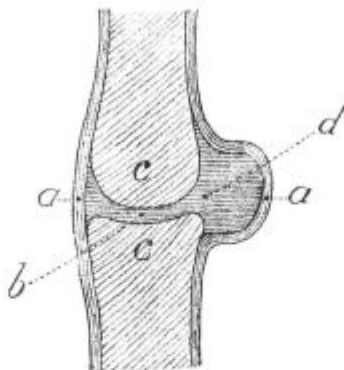
Pod vplivom takih neugodnih vremenskih

razmer se dalje prikaže več nevarnih škodljivcev in zajedalk, ki ali letino močno zmanjšajo ali pa obrodek prihodnjega leta zatro. Znano je, kako močno odpadajo v rani pomladi mlade, zelene češpljice in slivice; to škodo povzročata češpljeva grizlica in slivoder, kterima se pozneje še pridruži češpljev tončič. Istotako so znane izbuhnine, ktere povzročata glivica „Exoascus pruni“. Dočim tukaj omenjeni škodljivci uničujejo plodove, napadajo zopet druge glivice, kakor češpljeva rja in pegavost, listje, in to škoduje hranitbi dreves ter razvoju sadnih popkov za prihodnje leto. Tukaj imenujemo še rjavega hrošča, ki z objedanjem listja dela veliko škodo.

Ozirati se je dalje na utrujenost zemlje, ki je vzrok, da drevje slabo raste in se sadni popki ne razvijajo popolnoma ter da cvetje ne more čvrsto, zdravo odvesti in zacimiti obilnega ploda. To se zgodi zlasti pri starih in gostih nasadih, ki se vzdržujejo že od nekdaj vedno na istem mestu, dobivajo le malo ali nič gnoja, morajo torej stradati in se le po koreninskih

Podoba 7.

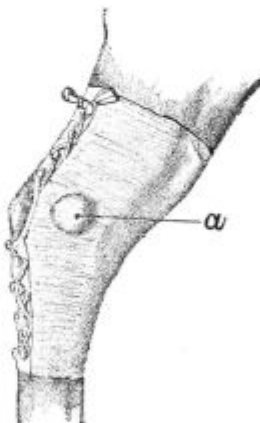
Podoba 8.

Podoba 9.

Podoba 10.

Podoba 11.

izrastkih neredno pomlajujejo. To velja pa tudi o pre-starih češpljevih drevesih, ki so mejo plodovitosti prekoračila, ktera torej zlasti v uborni zemlji le hirajo in ne morejo sadja zoriti.

Važen vzrok slabih in nepovoljnih češpljevih letin je naposled nepravilno razmnoževanje češpelj po koreninskih izrastkih, t. zv. pritlikah, kakor je še v navadi ne le pri nas na Štajerskem, marveč tudi po drugih krajih. Pri takih, vseprek rastočih poganjkih je le redkokdaj mogoče pri razmnoževanju potreben ozir jemat na dobra svojstva maternega drevesa, in presajajo se večkrat izrastki, kateri ne gledé na manjšo trpežnost drevesa po svojem obrodku dandanašnji nikakor ne morejo zadovoljiti.

Iz teh in drugih vzrokov je razvidno, da je potrebna korenita pomoč. Ta pomoč samaposebi se razvidi iz tega, kar je bilo povedano. Kar se tiče škodljivih značilnih vplivov, moremo seveda le s pravočasnim splošnim in izdatnim kajenjem odvrniti mnogo lažjih mrazov, s čimer je oteta marsiktera letina, ter s streljanjem proti nevihti odvracati točo. Drugače pa moremo upati le na povrnitev ugodnejših vremenskih časov. Ako je drevje poškodovano toča, naj se takoj po nesrečnem dogodku z razmako iz ilovice in kravjeka pomaže visoko gori v krono, po hudi toči pa naj se vrhu tega še pomladi (t. j. veje naj se močno porazeže do zdravega mladega lesa) ob času, ko drevje počiva, da se odstrani mnoge rane in da se dobi zdrav nov les. Mimogrede bodi povedano, da je tako pomlajevanje izvršiti tudi na starejših drevesih, po celih nasadih, in se ploh priporoča, da se trpežnost dreves podaljša in obrodki pomnože. Da se po toči oškodovano in tako obrezano drevje okreпча in hitreje obnovi, je je treba v prihodnjem letu pridno in izdatno gnojiti.

S takim izdatnim in rednim gnojenjem pa se odpravi tudi utrujenost zemlje in se starejši češpljevi sadovnjaki zopet postavijo v moč. Gnojiti pa se mora temeljito in pravilno od jeseni naprej.

Da se mora v starih, v mrzlih legah ali globoko stoječih sadovnjakih drevju snažiti tudi lub, je pač samoobsebi umevno; zlasti je odstranjevati mah.

Potrebno je tudi bolj kakor doslej in splošno zatirati škodljivi mrčes, da se obvarujejo letine. Češpljevo grizlico in slivodera je treba pokončevati na ta način, da drevje pravočasno otresamo, predno je mrčes odložil jajca, in na tla popadle škodljivce pomorimo, pa tudi tako, da pobiramo odpadle luknjičave, mlade zelene češplje in jih pokladamo na dvorišču svinjam; zadnji način pokončevanja velja tudi jeseni za češpljevega tončiča, ki pri češpljah povzroča črvivost. V zvezne sadovnjake pa lahko naženemo kar svinje, da požro črvice češplje. Dočim rjavega brošča otresamo z dreves in ga potem pokončamo, je treba bolezní na listju zatirati z večkratnim izdatnim škropljenjem dreves z razmako iz 1 kg bakrene galice in 3—4 kg ugašenega apna v 100 l vode pred cvetjem in po cvetju in 3—4 tedne pozneje, kakor tudi tako, da pograbimo in odstranimo vse odpalo listje z glivicami, ki povzročajo listno bolezen.

Naposled naj se stara, oslabela češpljeva drevesa odstranijo iz sadovnjakov in nademestijo z mladimi, previdno izbranimi. V ta namen pa naj se ne jemlje zopet poljuben izrastek, ki je pognal iz korenine drugega drevesa, temveč le v drevesnici iz koščic vzgojeno čvrsto in cepljeno drevo. Tega načela naj bi se vsi sadjarji strogo držali v svojo korist, kajti cepljeno

drevo je rodovitnejše in daje popolnejši in okusnejši sad. Vrhutega moremo le s cepitvijo ohraniti dobra svojstva lepe češplje.

Razmnoževanje češpelj in obnavljanje sadovnjakov s koreninskimi izrastki (pritlikami) je torej zavreči! Kdor pa si ne more potrebnih cepljenih dreves kupiti, naj jeseni poseje koščice od cibore (trnoselja), potem sadike presadi na potrebno razdaljo, pa si v več letih na znan način vzgoji drevesa, ktera naposled v kroni cepi ali z očesom sredi julija ali z dolago v rani pomladi s češpljo.

V to potrebni cepiči naj se narežejo le s takih znanih dreves, ki rede največje in najslajše češplje. S tem požlahtnimo ne le drevo, ampak tudi sad, ter bomo dobivali vedne več in okusnejših češpelj. Na ta način pa nam vobče zadostuje naša povsodi razširjena „domača češplja“, ki nam je postala neobhodno potrebna za prodajo, za domačo porabo in za pridelovanje močno zahtevane slivovke.

C. Grössbauer.

Brazilijske velike vrtné jagode.

Pred kakimi 10 leti je v „Slovencu“ neki spodnještajerski Slovenec ponujal v nakup sadike jagod, ktere je prinesel s seboj iz Braziliije. Naročil sem si jih, in se ne kesam. Te jagode — imenujem jih brazilijske jagode, ker mi ni znano drugo ime — so debele kakor orehi in sočne kakor druge vrtné jagode. Njih prednost obstoji le v tem, da niso kočljive glede zemlje in gnoja, glede solčne ali senčne lege, da so silno rodovitne, da ne ostane ne en cvet gluh in da se pridno razrašajo. Zemlja jim je vsaka všeč, če se ji le pri rahljanju primeša malo lesnih, napol preperelih odpadkov ali žaganja. Še pri meni vsako leto bujno rastejo in veliko rode, ko jim vender vsled svoje bolezní več let nisem gnojl, jih ne pletl in jim ne trgal nitija. Prodal sem jih leta 1899. le iz rabat v drevesnici 127 kg na Bled gg. Tirmanu, Mallnerju in Petranovim. Čim pridneje sem jih obiral, tem debelejši so bili poznejši sadovi do zadnjega. Pri drugih vrstah so zadnji sadovi vedno neznatnejši. Ena korenina je dala po 100, tudi po 200 sadov.

V moji solčni drevesnici v Podhomu te jagode začno zoreti okoli 10. junija in trajajo do 15. julija, v Gorjah v senci za šolskim poslopjem rodo šele konci junija. Prepričal sem se večkrat sam, da se v deževnem vremenu hitreje debele in zore vzlíe hladu in mokroti, le tako okusne niso kakor pri gorkem, jasnem vremenu. Lakston Nobel, kralj Albert saksonski in druge vrste sem poruval, ker so mi v primeri komaj desetino toliko rodile in zadnji sadovi še velikosti gozdnih jagod niso dosegli. Letos hočem svojim jagodam pridno zemljo rahljati, nanovo z žaganjem in z gnojnico gnojiti, pridno pletl in slednjič sproti porezovati nitl, in stavim, da si izredim še izdatno debelejši sad. Tudi napravim nekaj novih nasadov, kjer hočem rastline po 30 cm narazen saditi in paziti, da se par let ne razrastejo in ne oplevelijo. Dosedaj so le mati spomladi z grabljami potrgali pregoste strike in staro listje. Še enkrat zatrjujem, da se glede rodovitnosti in počasnega zorenja z brazilijskimi jagodami ne more kosati nobena še tako kričeče priporočena vrsta; kdor zasadi le 10 m na opisani način s temi jagodami, sme jesti vsak dan domače jagode, bodisi s peclji potrgane, tako da vsako posabej namaka v zdrobljenem sladkorju, ali pa da jih s sladkorjem potrese in z vinom ali s svežim mlékom

polije. V veliko slast bodo mladim in starim na vsak način.

Priporočam te vrstice vsakemu v presojo in posnemanje. Vse tiste bralce „Kmetovalca“ pa, ki jagode že imajo od mene, prosim kratkega poročila o uspehih, da izvem, ali so uspehi tudi drugod vsaj zadovoljivi.

Dr. Ivan Jan.

Gnojenje vinogradov.

Trta je le dotlej rodna, dokler so tla v močnem, gnojnem stanu; tudi znane trsne in grozdne bolezni napadajo slabotne rastline mnogo bolj kakor krepko in čvrsto rastoče. Tlom v vinogradu se vsako leto odtegnejo precejšnje množine zlasti rudninskih snovij, veliko več kakor se jih nadomesti s preperevanjem in s trohnenjem.

Pri nas vinogradov že veliko let, v nekterih krajih od pamtiveka niso izdatno gnojili; zato se ni čuditi, če so tla izsesana, če trte ne rastejo več uspešno in se bogate trgatve ni več nadejati. Izkušnja pa uči, da se dá temu odpomoči s pravilno gnojitvijo. V malem obsegu, ki je odmenjen temu spisu, ni mogoče razložiti vsega, kar se nanaša na gnojenje vinogradov; le najvažniše se bode omenilo, da se kmetovalci seznanijo z načeli tega predmeta.

Na Štajerskem in na Dolenjskem se še mnogo gnoji z vejniki (pušlji). Tako gnojenje pa se mora v obče odsvetovati, zakaj prvič se s tem razširjajo razne bolezni, kakor n. pr. koreninska plesnoba, drugič pa so vejniki živalskim zajedalcem, žuželkam, mišim in dr. prijetna bivališča. Njih gnojilna vrednost je zelo majhna; bolje služijo še, če se pravilno porabljajo v teški in nepremočni zemlji za drenažo; vendar tudi tukaj več škodujejo kakor koristijo.

Večinoma se bodo morali vinogradi gnojiti s hlevskim gnojem, kajti njegov ugodni vpliv na svojstvo zemlje se ne da nadomestiti z ničemer. Organske tvarine hlevskega gnoja, ki v zemlji trohni in tvori črnico, ogrevajo, rahljajo in deloma razkrajajo zemljo; zvezna tla postanejo lažja, lahka bolj zvezna, vsem pa se poveča vodo pridržujoča moč. Deloma se more ta zemljo zboljšujoči učinek doseči s šotno mlevko, podelano v mešanec in v zvezi s človeškimi iztrebki. Opozarjamo na to gnojilo, ker za vinograde navadno ne dostaja hlevskega gnoja.

Ugodno je vinograde s hlevskim gnojem gnojiti vsako drugo leto, ako ga pa primanjkuje, naj se gnoji vsako tretje ali četrto leto tako, da se med vrste raztrosi in se potem enakomerno podkoplje.

Ker je torej, kakor je že bilo omenjeno, redkokdaj dovolj hlevskega gnoja na razpolago, zato se mora nedostatek nadomestiti z umetnimi gnojili, ki imajo še to ugodnost, da se njih učinek pokaže prav kmalu.

Taka umetna gnojila so: superfosfat in Tomasova žlindra, ki vpliva s fosforovo kislino, žveplenokisli kalij (in pepel) za nedostatne kalijeve spojine, potem žveplenokisli amonijak in čilski soliter kot dušikovi gnojili.

Kot nadomestek za fosforovo kislino bomo navadno rabili Tomasovo žlindro; le v prav teških, zveznih ilovnatih tleh bo superfosfat uspešniši. Tomasova žlindra je v primeri s svojim učinkom dosti cenejša od superfosfata; nje učinek v zemlji se vzdržuje prav dolgo in se izgublja, kakor jo pač rastline porabljajo.

Še druga stvar je, ki povečuje vrednost Tomasove žlindre, in to je žgano apno, ktereга ima to gnojilo

30—40 odstotkov v sebi. Velik del zemljišč je nujno potreben apnene gnojitve; ako zemlja ne dobi potrebne apna, ne pomaga noben drug gnoj. Če raztrošamo Tomasovo žlindro, pognojimo zemljo tudi z apnom, in pravilna hranitba trt je omogočena.

Za teška tla, zlasti ako imajo dosti apna v sebi, bomo pa raje vzeli superfosfat, ker laže prodira v zemljo in hitreje vpliva kakor Tomasova žlindra.

Nektera naših zemljišč so tako revna na apno, da jim apno Tomasove žlindre ne zadostuje. V takem slučaju jih je treba še posebej gnojiti z apnom, in sicer se rabi v to svrhu živo apno. Gnoji se vsako četrto leto tako, da se jeseni kosi živega apna po travniku zložijo v kupe; pod vplivom zračne vlage razpadejo kosi v droben prah, ki se potem raztrosi po vinogradu. Taka apnena gnojitev je že koristna, če tla nimajo več kakor 0,2% ogljikovokislega apna.

Za tako gnojitve se vzame 12—1400 kilogramov živega apna na hektar.

Od kalijevih gnojil naj se rabi le žveplenokisli kalij, in sicer ali popolnoma čisti 95odstotni, kakor tudi v novejšem času v trgovini nahajajoči se 80odstotni, in kjer je mogoče lesni pepel. Opustijo pa naj se vse nečiste kalijeve soli, kakor kajnit in druge, ki tla delajo le skorjava, imajo rastlinam škodljive sestavine v sebi in so vsled voznine večkrat dražje kakor čiste soli.

Dušikova gnojila, ki pridejo za nas v poštev, so, kakor je bilo že omenjeno, žveplenokisli amonijak in čilski soliter. Prvega tla drže in se le polagoma porablja, čilski soliter pa deževnica kaj lahko iz tal izpere in ga splavi v globočje plasti. Z žveplenokislím amonijakom torej lahko že jeseni gnojimo, ne da bi se nam bilo bati izgube. Če pa hočemo gnojiti s čilskim solitrom, se to sme zgoditi le spomladi; malo prej, predno se prikaže listje, raztrosimo polovico, in tri do štiri tedne pezneje drugo polovico.

Od teh gnojil pa ne smemo rabiti le eno ali drugo, ako hočemo doseči popolen uspeh, marveč le med sabo pomešana, in sicer v pravem razmerju. Ali vsa omenjena gnojila se ne dadó naravnost pomešati. Tako n. pr. se Tomasova žlindra z žveplenokislím amonijakom sploh ne sme mešati, z žveplenokislím kalijem pa le tedaj, če se mešanica prav kmalu raztrosi. Kakor s Tomasovo žlindro, tako je tudi z lesnim pepelom; ti gnojili je zategadelj treba posebej raztrositi.

Druga umetna gnojila pa se lahko kar povrh raztrosijo in se potem vse skupaj spravi pod zemljo.

Pod zemljo pa je gnojila najbolje spraviti jeseni združno z jesensko kopjo. Najbolj priprosto je delo, izvzemši pri čilskem solitru, tako, da se z mešancem, s suho prstjo ali s šotno mlevko i. dr. pomešani umetni gnoj raztrosi med vrste na široko in se takoj potem napravi kop.

Podkopati se morajo gnojila tako, da pridejo najmanj 30—40 centimetrov globoko pod zemljo, da so blizo korenin. Gnojitev jeseni je še zaradi tega koristna, ker zimska mokrota gnojila enakomerno razdeli.

Ker je jesenska kop nemogoča, naj se gnojila pravočasno spravijo s prvo pomladansko kopjo pod zemljo.

Priporočljivo pa ni, med trtami narediti luknje ter vanje spraviti gnojila, da bi jih razdelil dež; zakaj ta razdelitev se vrši zelo, zelo počasi.

Ker so pa korenine okrog trte v zemlji na vse strani razpeljane, je najbolje, da se gnojila enakomerno

raztrosijo po vinogradu, ker potem pridejo vse korenine najlaglje do gnoja.

Umetna gnojila rabiti ob saditvi trt se v obče ne more priporočati. Le pri rigolanju zemlje je dobro, če se večje množine (12 g na ha) Tomasove žlindre enakomerno razdele, da na ta način trtam pripravimo zalogo gnojila.

Ob saditvi trtam pridevati umetnih gnojil ni svetovati, ker prvo leto trta največ tvori le korenine in se to godi iz rezervnih snovij; iz zemlje prvo leto navadno ne jemlje veliko hrane. Ob saditvi naj se trtam pridene le dobro preperelega gnoja in šele prihodnjo jesen naj se gnoji za naslednje leto.

Ob enakomerni zaporedni gnojitvi, za katero je le malo hlevskega gnoja na razpolago, je postopati približno takole: 1. leto: hlevski gnoj ali deloma mešanec iz šotne mlevke in stranišnika. 2. in 3. leto: za peščena, neapnena tla na hektar: 20 meterskih stotov živega apna, 400 kg Tomasove žlindre. 200 - 250 kg žveplenokislega kalija (95odstotnega) in približno 400 kg žveplenokislega amonijaka; za neapnena peščenoilovnata tla se sme vzeti nekoliko manj kalija, istotako tudi za taka tla, ki so nastala iz preperelega granita in gnjasna (rule). Za apnena teška tla: 300 kg superfosfata, 200 kg žveplenokislega kalija in 400 kg žveplenokislega amonijaka. Namesto slednjega se more vsako leto spomladi v dveh deležih porabiti 250 kg čilskega solitra.

Ako je dovolj hlevskega gnoja, naj se z njim gnoji vsako drugo leto, v vmesnem letu pa naj se vzame polovica navedenih množin umetnega gnoja.

O koristi gnojitve z zelenjem, ki obstoji v tem, da se med trte posejejo dušik nabirajoče rastline, kakor grašica, razne detelje i. dr. in se te rastline potem o pravem času podkopljejo, so mnenja še različna. Jaz in z menoj mnogo tozadevnih opazovalcev je v tej obliki ne priporočamo. Tla se res zelo zrahljajo in pognojijo, če se podkoplje toliko rastlinja, ali rast grašice i. dr. se gotovo godi na škodo trte, in zlasti v suhih letih bomo čvrsto rast trte v prihodnjem letu morali poplačati z večjo izgubo v prejšnjem letu.

Povsem drugače pa je z zelenjem gnojiti tako zemljišče, katero hočemo prihodnje leto na novo obsaditi; tukaj je taka gnojitev zelo koristna.

Kmetijsko-kemijsko deželno preskušališče v Mariboru.

Ravnatelj Edm. Schmid.

Zakaj vidimo toliko praznih čebelnjakov.

Mnogi tudi umni kmetovalci so čebelarstvo opustili.

Če kakega takega vprašamo, zakaj je to storil, poreče, da so vzrok slabi časi, roparice in razne druge reči. Marsikteri tudi misli, da s čebelami nima sreče.

Ker so taki čebelarji propad svojega čebelarstva največ sami zakrivili, zato hočem opozoriti na one velike napake, ki se tu gode.

1. Naša kranjska čebela, v novejšem času tudi noriška imenovana, rada veliko roji; to pa je na škodo pridelku medu. Neveden čebelar ima veliko veselje s svojimi mnogimi poznimi roji, ne pomisli pa, da so ti že od začetka slabi in da matičin panj z njimi veliko izgubi na svoji jakosti. Če potem nastane slabo vreme in takim rojem ne pomagamo s pitanjem, tedaj navadno poginejo. Mora se torej znati, veliko rojenje zaprečiti. Ako pa vendar dobimo slab pozni roj, združimo ga zopet z matičnim panjem.

2. Ko so čebele odrojile, je treba panje pregledati, če imajo matice. Neoplojena matica mora izleteti na oplodbo; to stori sicer lepega dne opoldne, vendar se lahko pripeti, da jo zaloti nevihta ali da jo usmrti kak sovražnik, katerih imajo čebele mnogo. Zdaj ostane panj brez vodstva, brez matice. Če imamo panje s pre-makljivim satovjem, tedaj matico lahko iščemo, pri panjih z nepremakljivim satovjem pa spoznamo brez-matičnost na žalostnem šumenju, ki ne potihne kmalu, ako panj odpremo, kakor tudi na manjši delavnosti čebel. Ako imamo dovolj polkov na razpolago, tedaj združimo brez pomisleka tak polk z drugim. Če pa nočemo za en polk nazadovati, vtaknemo v brezmatičen panj nepokrito zalogo iz drugega panja, da si čebele same izrede novo matico. Ko bi pa bila že kaka delavka prevzela gospodarstvo, ne bo trpela matične zalege, in potem je pač najbolje, kar moremo zlasti začetniku priporočati, da se brezmatične čebele združijo z drugimi. Brezmatičnega panja naj sploh ne trpimo v čebelnjaku. Čebele živé v tem času kvečjemu 8 tednov. Ker pa ni matice, da bi legla jajca, zato mora polk brez mladega naraščaja konec storiti. Tudi roparice tak panj kmalu zvoajo in ga popolnoma izpraznijo. Tudi razni čebelni sovražniki lahko pridejo v panj, ker se brezmatične čebele le malo ali nič ne branijo. Vešča voščarica se tu naseli, začne svoje pogubonosno delovanje ter s svojim naraščajem tudi sosednjim panjem škoduje.

3. Veliko se greši tedaj, ko se jemlje med, in ob času vzimovanja.

Panji z mladimi maticami se zatro, s starimi pa puste. Če je matica štiri leta stara, je njena rodovitnost že slabša in naposled leže skoraj samo trotja jajca. Vsled tega panj oslabi, čebele prihodnje leto ne rojijo in morajo žalostno poginiti.

4. Ako imaš staro satovje, odstrani ali zameni ga z novim. Če je satovje 3 leta staro, potem so lončki od mnoge zalege vedno ožji, in iz takih starih ozkih lončkov izrojijo slabe čebele, ki ne dosežejo tolike starosti kakor druge čebele.

5. „Ne bodi skop na nepravem mestu. Jemlji svojim čebelam in vzpodbujaj jih k največji pridnosti, pa daji jim zopet o pravem času“, pravi Bälz v nekem zlatem čebelarskem izreku. Pusti torej čebelam za zimo dovolj hrane, 10 do 12 kg. Ako je spomladi že na malem, pokladaj med ali sladkor. Žal, da se še dobe kmetski čebelarji, ki nočejo o pitanju čebel nič slišati. Zato pa je lani tudi toliko polkov konec vzelo. Meseca marca je bilo toplo, in matica je začela nastavljati zalogo. Meseca april in maj pa sta bila deževna in hladna. Čebele so svoj med porabile za pitanje zalege in so morale potem z njo vred poginiti.

6. Največja napaka pa je žveplanje čebel, zakaj pri tem mora pomreti veliko mladih čebel, katere bi drugače zarana spomladi na del hitele. Ako hočeš biti umen čebelar, tedaj moraš svoje polke združevati; s tem jim ohraniš mnogo delavk, katere po združitvi sede pozimi v večjem številu skupaj. Čim več pa jih je, tem večja je tudi toplina v panju, in čim več imajo toplote, tem manj potrebujejo živeža.

Spomladi pa imaš dobro ohranjene, namreč zdrave, čvrste, delavne polke, ki ti obetajo bogato letino medu.

Kurbus.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 40. Ali so sodi, v katerih je sedaj jabolčnik in ostane do poletja, jeseni dobri za vino; ali ne bo vinu

škodovalo, če pride v posodo, v kateri je bil prej jabolčnik? (M. K. v Št. J.)

Odgovor: Sadjevec in vino sta iz kemijskega stališča eno in isto, torej se posoda, v kateri je bil sadjevec, ne sme smatrati, da je za vino pokvarjena. Posoda, v kateri je bil sadjevec, je torej popolnoma dobra za vino, izvzemši slučaj, če je bil sadjevec pokvarjen, na pr. cikast, bomfast i. t. d. Samoobsebi je pa umevno, da je sed, precej ko sadjevec iztečite, prav skrbno izprati in potem zopet, predno ga napolnite z vinom.

Vprašanje 41. Imam kravo, ki je pred 10 tedni imela tele, a ji je sedaj vime oteklo in tudi sesci. V sredi sescav je, jako trdo in na sescih so rdeče lise, ki kravo bole. Močil sem z mlačno vodo, toda brez uspeha. Kako naj kravo zdravim? (J. T. v R.)

Odgovor: Krava ima vnetico vimena. Vnetica je dvojna, vnanja ali površna in notranja. Pri vnanji vnetici je koža napeta, nekoliko rdeča in se sveti. Če se pritisne s prstom, se nekaj trenutkov pozna vrtina; drugače pa krava ne kaže nobenih znakov bolezní, je in prežvekuje kakor navadno. Če koža ni posebno napeta, potem tudi ni znatnih bolečin. Zdravilo proti tej bolezni je maža iz glicerina, kteremu se priméša 5% karbolne kisline. — Notranja vnetost vimena je sitnejša. Navadno je prizadeta le četrtinka vimena, včasih pa več, in le redkokdaj vse. Mleko je v pričetku pokvarjeno, poznej pa, če se ga sploh da še kaj izmoltiti, je pomešano z gnojem, je gde barve in smrdeče. Če vnetica ni huda, vime kmalu ozdravi, in sčasom prične dajati zdravo mleko. Ako se pa bolezen zanemari, pa sesci more oglušeti ter včasih začne mleko dajati šele po prihodnjem teletu, včasih pa sesci (pravzaprav žleza) za vedno ogluší. Tako vneto vime je vsako uro pomoltiti do zadnje kaplje. Skrbeti je, da mleko po možnosti usabne, in sicer vsled prikrajšane krme. Najbolje je pokladati zrezano repo, pomešano z rezanico. Dobro je dajati neprehuda dristila, na pr. $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ kg Glavberjeve soli v kamiličnem čaju. Vime je varovati pred mrazom; celo nevarni so pa mrzli obkladki. Dobre so parne kopelji, ki se kravi dajo večkrat na dan. V to svrho se dene prav vroč krop v visok škaf, v krop se dene senenega drobu in vse skup se postavi pod vime, krava pa se pokrije z odejo, ki na obeh straneh sega do tal. Kadar vnetica in bolečine ponehujejo, se vime maže z mažo iz kafre, ki se dobro v kožo vtire. Sploh je dobro, vneto vime precej pričeti mazati, za kar v sili zadestuje vsaka čista in dobra mast ali olje; varovati se je pa vsake soljene masti.

Vprašanje 42. Imam leto starega junca, ki je po mojem domnevanju pri sedanjem hudem mrazu tako ozebel, da gre sedaj dlaka od njega in ga koža tako srbi, da se do krvi ožrgne. Mazal sem ga brez uspeha z laškim oljem. Kako naj zdravim tega ozeblega junca? (Z. T. v R.)

Odgovor: Na vsak način je prvo, junca tako privezati, da se ne more drgniti. Če ozeblina niso hude, zadostuje mazanje s kafrovim špiritom ali s petrolejem. Ako je pa ozeblina huda, da koža postaja deloma snetljiva, je pa na dotična mesta davati obkladke, namočene v slabi lizolovi vodi, in sicer se vzame 1 gram lizola na 2 litra vode.

Vprašanje 43. Z ozirom na odgovor na 17. vprašanje v 3tem letniku vprašam, koliko je povprečno dodati tanina hrusevcu, ki se noče učistiti, potem kje se tanin dobi in počem je? (J. T. na V.)

Odgovor: Določena številka se ne more kar naravnost izreči, ker je potrebna množina tanina zavisna od tiste dreslovine, ki se že nahaja v vinu. Na 1 hl se vzame 8—16 gr tanina in potem ravno toliko žolice za čiščenje. Tako majhno množino tanina, kakor jo Vi potrebujete, si priskrbite najceneje v lekarni, kjer stane le nekaj vinarjev. Vse druge podrobnosti

o ravnanju z moštom morete posneti iz kajžice „Umno klestarstvo“, ki se pri družbi dobiva za 38 h.

Vprašanje 44. Krava, ki je poleti prvokrat strila, ni pustila teleta k sebi in tudi še sedaj broca med molžo in noče mirno stati. Drugače je pa krava prav krotka. Ali je kak pripomoček proti temu nedostatku? (J. S. v P.)

Odgovor: Da se krava ne pusti rada molzti in med molžo broca, je najprej vzrok njena velika občutljivost na vimeni in potem neprijazno ravnanje med molžo. Prvesenico je večkrat pred otelevitvijo tipati za vime in seske stiskati kakor pri molži; ako je pri tem nemirna, pomiriti jo je z nagovarjanjem, z lepim ravnanjem in s pokladanjem kake priljubljene klaje. Tudi po otelevitvi ima tako ravnanje navadno uspeh, vendar je treba potrpljenja, ker včasih prav dolgo traja, predno taka pokvarjena krava zopet dobi zaupanje. Ako pa slednjič tudi lepo ravnanje in pokladanje priljubljene krme med molžo nič ne izda, potem je med molžo eno sprednjo nogo dvigniti, da je krava prisiljena stati le na treh nogah, vsled česar ne more brcati. Da ni potreben poseben človek, ki bi nogo držal, se sprednja noga dvigne, se v kolenu vpogne ter se potem čez vpognjeno koleno dene iz vrvi spleten svitek, ki kravi brani, da ne more noge stegniti. Mnogokrat kravo med molžo umiri mokra vreča, ki se ji položi na hrbet.

Vprašanje 45. Kako naj zatrem podgane, ki so se zaredile v taki množini, da na pr. prasiče kar po životu objedajo? (J. L. v L.)

Odgovor: O zatiranju podgan smo že večkrat pisali in je slednjič vsako sredstvo manj ali bolj uspešno, če se prav in trajno porablja. Sredstva proti podganam so: Mačka, lovljenje s pastmi, zastrupljanje in uničevanje podgan. Vsa ta sredstva je seveda znati uporabljati, drugače niso uspešna. Zlasti velja to za strup in za pasti. Podgane je počasi navaditi na kako jed, in ko so enkrat nanjo privajene, se jed prične polagoma zastrupovati. Paziti je seveda, da se z zastrupljeno jedjo ne naredi drugje kaka škoda. — Vsako past, v katero se je vjela kaka podgana, je pred novo porabo popariti s kropom, ker podgana ne gre rada v past, v kateri je bila poprej ktera druga vjeta. Trdijo, da je dobro sredstvo žive vjete podgane namazati s katranom in jih potem izpustiti. Taka podgana omaže vse rove, vsled česar se tudi druge omažejo. Ker je pa podganam katran silno zoprni in so podgane zelo snažne živali, beže iz takih rovoov drugim in se druga drugo ogibljejo. Dobro sredstvo je tudi poiskati rove ter vanje viliti toliko vode, da podgane potonejo ali pa vun beže in se pri tej priliki pobijejo. V zadnjem času priporočajo daleč v rove potisniti cunjice, ki so napojene z žveplenim ogljikom. Duh žveplanega ogljika prežene vsako tako žival. Vsa ta sredstva pa ne bodo dosti pomagala, če so stavbe take, da imajo podgane dovolj skrivališč, kakor so navadno pri nas svinjaki, hlevi in stranišča. Zato je najprej ta popraviti in vse rove dobro zadelati. Končno Vas opozarjamo, da je podgana izmed najbolj premetenih živalij, kateri se pride le z največjo vstrajnostjo do živega.

Vprašanje 46. Ali je res zanesljivo sredstvo spoznati pristnost vina, če se vino dene v majhno nezaprto stekleničico, ktera se potem po nitki spusti v večjo, z vodo napolnjeno steklenico? Ako gre vino iz male steklenice vun in splava na vrh vode, potem je vino pristno, drugače je narejeno. (A. D. v B.)

Odgovor: Ta preskušnja ne velja. Kako dovolj močno vino, ki je popolnoma dokipelo in ima v sebi le malo izvlečka, pojde pač na vrh, kakšno drugo, morda veliko boljše vino, na pr. kaka še nekoliko sladka črnina pa vedno ostane v stekleničici, ker je v njej veliko izvlečka in še nepokipelega sladkorja, kar vse skupaj dela vino težje kakor vodo in zato ne more na vrh priplavati. Zgodi se Vam lahko, da s to pre-

skušnjo spoznate, kakšen dovolj močen petijot za pristno, a dober refošk za ponarejeno vino.

Vprašanje 47. V drevesnici imam „krtice“, ki mi delajo silno škodo, ker objedajo korenine. Doslej jih nisem mogel z ničemer pregnati, zato prosim sveta, **kako je krtice mogoče zatreti?** (T. W. v D.)

Odgovor: Krtico ni lahko zatreti, dasi teh živalij ni mnogo na enem in istem zemljišču, ker se med seboj preganjajo in navadno vsak par hoče imeti svoj nemoten prostor. Dovolj je pa en par, kajti ena krtica more narediti v drevesnici silno veliko škodo. Eдино zanesljivo sredstvo je streljanje. Krtica ne prenese v svojem rovu zračnega prepriha, zato pa precej pride zagrebat svoj rov, ako ste ga kje odprli. Če najdete znake kakega rova, odprite ga, ter se par korakov od rova postavite z nabito puško. Kmalu boste videli, da se zemlja giblje. To je znamenje, da je krtica prišla rov mašiti; takrat je čas ustreliti. Gospod Ivan Murovec, ključavničar v Irriji, je pa že pred mnogimi leti, kakor se nam poroča, izumil samokres, ki se vtakne v odprt rov in ktereга krtica sama izproži, kadar pride rov zadelavat. Priporočamo, da se delajo s tem samokresom poukušnje.

Vprašanje 48. Imam kravo, kateri iz zadnjice večkrat prihaja neka rdeča stvar, zlasti če leži zadaj niže. Kadar pa krava vstane, ali če ima zadaj više nastlano, se to ne kaže. To sem opazoval, predno je krava storila, in tudi sedaj po otelitvi. Kaj je to, kako je odprmoči? Ali je tako kravo cbrdržati za rejo? (I. S. v S.)

Odgovor: To, kar ste Vi popisali, pride iz maternice in se imenuje maternični trut. Vzrok maerničnemu trutu tje oslabljenje onih vezij, ki maternico drže, nadalje napačna staja v hlevu, če je zadaj nižja kakor spredaj, potem pokladanje prevelikih množin oblode, pri čemer se čreva prenapolnijo in zato pritiskajo na telečjak in posredno na maternico. Dokler se trut ne skrrije samodsebe, če krava vstane ali prav leži, je storiti vse tisto, kar trut zadržuje. Če pa trut enkrat ne gre več samodsebe nazaj, poklicati je živinozdravnika. Trut se zadržuje ali prepreči takole: 1. breje živali naj zadaj nikdar ne leže niže; 2. kravam ni dajati preveč pijače, oziroma oblode; 3. če se pokaže majhen trut, je zadaj ležišče takoj zvišati. Kadar se vezi, ki maternico drže, zopet okrepe, potem trut samodsebe poneha. Da bi se taka krava izključila od reje, sicer ni potrebno, vendar je vedno nekaj nevarnosti, kajti trut včasih ne gre nazaj, postane snetljiv in kravo je treba zaklati. Da je ta bolezen resna, dokazuje dejstvo, da na Nemškem velja trut za napako, za katero prodajalec 8 do 14 dni jamči.

Vprašanje 49. Ali je šotna mlevka, kakeršna se dobiva pri Ljubljani, res dobra za gnojenje vinogradov? Kako se z njo gnoji in kakšno gnojilno moč ima? (J. Ž. pri Sv. T.)

Odgovor: Šota pravzaprav ni gnojilo, ker je njena gnojilna moč prav neznatna, temveč služi le za zboljšanje zemlje, ker jo rahlja, da se laže in bolj navzame vlage. Najboljši in takorekoč edino pravi gnoj za vinograde je hlevski gnoj; ker pa tega vinogradnikom nedostaja, ali ga sploh ne morejo spraviti brez velikega truda in stroškov v visoko in strmo ležeče vinograde, zato se morajo rabiti umetna gnojila, ki zemlji res dajo vseh potrebnih redilnih snovij, ne da bi jo tudi fizično zboljšala. Nektera umetna gnojila, na pr. kajnit, naredo težko ilovnato zemljo še bolj zvezno. Da se ta slaba stran umetnih gnojil poravnava, se pomislevajo s šoto, vsled česar se gnojenje z umetnimi gnojili naredi enako vredno gnojenju s hlevskim gnojem, ali pa še boljše, ker našemu hlevskemu gnoju prav zelo nedostaja važnih rudninskih redilnih snovij. Opozarjamo Vas na spis o gnojenju vinogradov v tej številki, v katerem je tudi govor o gnojenju s šoto.

Vprašanje 50. Ali je dobro čebuli gnojiti s kajnitom in s Tomasovo žlindro in v katerem času? (J. G. v P.)

Odgovor: Kar se tiče gnojenja čebuli s umetnimi gnojili nimamo sami nobenih izkušenj in tudi po strokovnih spisih nismo mogli zaslediti nič tozadevnega. Na vsak način bi Tomasova žlindra mogla kazati učinek le tedaj, če bi se že jeseni raztrosila. Kar se pa tiče kajnita, bi bila poprej potrebna skušnja, kajti kajnit ima v sebi razne klorove spojine, ki so mnogim rastlinam škodljive. Če bi hoteli delati poskušnje s umetnimi gnojili pri čebuli, posluževati bi se bilo kakega superfosfata, žveplenokislega kalija in čilskega solitra, ali namesto teh treh samo amonijakovega kalisuperfosfata. Ker pa čebula za rast ne potrebuje ne veliko fosforove kisline in tudi ne kalija in Vi tudi ne pridejete veliko čebule, da bi se Vam izplačalo delati take poskušnje, zato Vam odsvetujemo v tem pogledu od umetnih gnojil ter Vam priporočamo rabiti hlevski gnoj, ki Vam bo ob pravilnem obdelovanju čebule najbolje služil.

Gospodarske novice.

* Cene gospodarskim potrebščinam, ktere družba oddaja svojim udom, so objavljene na zadnji strani te številke. Opozarjamo, da so nekatere cene od zadnjic sem popravljene.

* Č. gg. družbene ude vnovič opozarjamo, da družba oddaja gospodarske potrebščine le proti gotovemu plačilu, ki se pošlje naprej, ali pa proti povzetju. Živinaka sol se pošlje le tistemu naročniku, ki pošlje denar naprej.

* Pokladajte oljne tropine! Vse živinorejce, ki niso brali spisa pod tem naslovom v zadnji številki, opozarjamo nanj ter jih pozivljemo, naj prično poskušnje z močnimi krmili.

* Semenski oves bo družba oddajala po 20 K 100 kg z vrečami vred, in sicer pri nas že preskušeni krkonoški oves in jako zgodnji Milnerjev oves. Zadnja vrsta je pri nas nova, a drugodi že z najboljšim uspehom preskušena; ta vrsta je zelo zgodnja, rodovitna in teška.

* Na oddajo cepljenih trt po košanski podružnici opozarjamo vse tiste, ki imajo vinograde še v neokuženih krajih. Dotični razglas je med uradnimi vestmi današnje številke.

* Zalogo gospodarskih potrebščin, ktere družba oddaja, naj vsaka podružnica ustanovi, ako ji le količkej razmere dopuščajo. Če to ni mogoče, naj pa načelnštva skrbe, da udje skupno naročajo. V nekterih krajih se priporoča in se je dobro izkazalo, da so zalogo prevzeli trgovci, ki so zavezani oddajati podružničnim udom pri družbi naročene gospodarske potrebščine le proti povrnitvi režijskih stroškov, torej brez dobička. Cene se določijo v sporazumljenju med podružničnim odborom in trgovcem. Ta način se je na Dolenjskem glede galice in žvepla prav dobro sponesel in se je ravnokar uvedel v podružnici v Gorjah. Neudom seveda sive trgovce prodajati kakor hoče.

* V cepljenju popolnoma izurjene ljudi, najrajši učence grmske ali ktere druge kmetijske šole, srejnje za spornoladansko delo v drevesnici e. kr. kmetijska družba proti dobri plači. Pismene ponudbe naj se pošljejo družbi.

Uradne vesti e. kr. kmetijske družbe kranjske.

Razglas o oddaji cepljenk.

Iz neokužene subvencionirane trtnice kmetijske podružnice košanske se bodo prihodno pomlad oddajale cepljenke, in sicer na riparijo portalis cepljena modra frankinja in črni burgundec.

ter na solonis cepljen italijanski rizling po 12 vinarjev, dokler bo kaj zaloge.

Pravico do zglasitve imajo prošniki iz neokuženih krajev Kranjske. Prošnje je vložiti

do 15. marca t. l.

na podpisano podružnico Na pozneje došle prošnje se ne bodo oziralo.

Kmetijska podružnica v Košani,
dne 24. svečana 1901.

Leop. Dekleva, načelnik.

Vabilo

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Dovjem, ki bude v nedeljo, 10. marca t. l. ob eni popoldne, na ktem se bude volil nov načelnik in nov odbor.

Na Dovjem, dne 16. februarja 1901.

J. Brence.

Vabilo

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Zagorju na Pivki, ki bude dne 17. marca ob 3 popoldne v šolskih prostorih.

SPORED:

1. Poročilo načelnikovo.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Predavanje ravnatelja gosp. G. Pirca o živinoreji in mlekarških zadrugah
5. Predavanje gosp. V. Presla o pogozdovanju.
6. Razni nasveti.

Načelnik: **Mat. Fatur** s. r.

Št. 3038.

Razglas.

Ker so kužne ovčje kože v primorskem okraju Pulj že dalj časa popolnoma prenehale, deželna vlada razveljavlja tukajšnji razglas z dne 20. marca 1900, št. 4638., ter spet dopušča uvažanje ovčac iz doslej zaprtih občin Pulj in Dinjan v političnem okraju Pulj na Kranjsko.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.
V Ljubljani, dne 20. februarja 1901.

Št. 3045.

Razglas.

Ker je svinjska kuga v občini Grabštenj v okraju Celovec že dalj časa popolnoma ponehala, deželna vlada razveljavlja tukajšnje prepoved z dne 21. julija 1900, št. 11.199, ter spet dopušča uvažanje prasičev iz navedene občine na Kranjsko.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.
V Ljubljani, dne 20. februarja 1901.

Listnica uredništva.

A. M. v Z. Dotični vetrovi prihajajo od krme, ki se razkaja v želodcu in v črevih, ter so brezpomembni, ker je žival drugače popolnoma zdrava.

J. K. v R. Županstvo je v prenesenem delokrogu zavezano brezplačno voditi prasičji kataster.

M. K. v Št. J. Premogov pepel nima nikake gnojilne vrednosti ter hasni kvečjemu na kaki teški zemlji, ktero na ta način zkoljšuje, da jo rahlja.

F. Z. na B. Če Vaši svinji krehata, kadar jesta, je to znamenje kake bolezni v sopolih ali pa v prebavilih, ker je očitno,

da jima je požiranje nadležno. Kakšna bolezen pravzaprav je, ne moremo posneti iz Vašega kratkega popisa.

Cene

gospodarskim potrebščinam, ktere priskrbuje c. kr. kmetijska družba svojim udom.

		gld.	kr.	K	h
I. Semena.					
1	Seme štajerske detelje, domače, jamčeno brez predenice 1 kg	—	70	1	40
2	Seme lucerne (nemške detelje), jamčeno brez predenice	—	10	1	20
3	Laneno seme, pravo rusko iz Rige	—	17	—	34
4	Semenski krompir (z vrečami vred) onejidovec, zborovec, križanc	3	50	7	—
5	triglavan	5	—	10	—
6	Žitna semena:				
7	oves	10	—	20	—
	zimski rež. triumfovka				
	siva ajda, prava francoska				
II. Drevje.					
8	Visokodebelno in pritlično drevje, jablane, hruške, češnje, breskve, marelice (gl. razgl. o oddaji drevja) 1 kos	—	35	—	70
III. Močna krmila in sol.					
9	Zmlete lanene tropine 100 kg	8	90	17	80
10	Zmlete kokosove tropine	8	—	16	—
11	Zmlete sezamove tropine	8	20	16	40
12	Zmlete podzemeljsk. oreha tropine	9	20	18	40
13	Živinska sol	5	28	10	56
IV. Umetna gnojila.					
14	Tomasova žlindra, 18%	3	50	7	—
15	Kostna moka, brez-klejna	4	70	9	46
16	Kostni superfosfat	4	75	9	50
17	Kajnit	2	0	5	—
18	40% na kalijeva sol	6	30	12	60
19	Zmleta rogovina	9	—	18	—
20	Vsa druga umetna gnojila po tržni ceni	—	—	—	—
21	Mavec na drobno na železniški postaji v Kranju 100 kg	1	15	2	30
	Mavec v celih vagonih na železn. post. na Dovjem	—	75	1	50
V. Potrebščine za vinstvo.					
22	Bakrena galica (v poljubni množini) 100 kg	30	50	61	—
23	Žveplo, zmleto, 70-72% finosti, (v vrečah po 50 kg)	7	—	14	—
24	Trtne škropilnice 1 kos	8	75	17	50
25	Mehovi za žveplanje 1	9	50	19	—
VI. Orodja, stroji in druge priprave.					
26	Požiralnikove cevi 1 kos	5	—	10	—
27	Kose (poleg svoječasne posebne objave)		40-50		80-100
28	Kmetijski stroji po izvirnih cenah z 20-28% popusta.				
29	Mlekarški stroji in mlekarške potrebščine po izvirnih cenah z 10-20% popusta.				